

Multifokal motorisk neuropati

Multifokal motorisk neuropati uppstår till följd av en blockering i nervtrådarnas överföring av nervimpulser i kroppens perifera muskelnerver. Det gör att muskelkraften avtar, framför allt i armar och ben. De flesta insjuknar mellan 20 och 70 års ålder.

I Sverige insjuknar uppskattningsvis 4–6 personer i multifokal motorisk neuropati varje år. Sannolikt finns det sammanlagt 75–100 personer med sjukdomen i landet.

Symtom

Det mest karaktäristiska symtomet vid multifokal motorisk neuropati är en långsamt tilltagande muskelsvaghet. Den börjar oftast i ena handen och kan så småningom spridas även till den andra handen och/eller till underbenen och fötterna. Ofta tar det flera år tills muskelsvagheten finns i både armar och ben.

Muskelsvagheten i händerna gör att personer med sjukdomen får svårt att utföra precisionsrörelser, som att skriva eller knäppa knappar. Gripförmågan påverkas också. Muskelsvagheten i benen leder till svårigheter att gå. Till en början märks det som en stappande gång på plan mark och svårigheter att gå i trappor eller på ojämnt underlag. Efterhand kan gångsvårigheterna öka.

Undantagsvis kan känslan påverkas, vilket ger domningar i armar och ben.

Hjärtmuskeln, liksom tarmar, luftrör och urinblåsa, påverkas inte vid multifokal motorisk neuropati.

Orsak

Multifokal motorisk neuropati är en autoimmun neurologisk sjukdom, vilket innebär att kroppens immunsystem felaktigt riktas mot de egna vävnaderna. Vad som utlöser sjukdomen är i de flesta fall okänt. Multifokal motorisk neuropati är inte ärftlig.

Behandling

Multifokal motorisk neuropati kan oftast behandlas effektivt med höga doser immunglobulin. Behandlingen måste ges regelbundet under lång tid. Den bör påbörjas så tidigt som möjligt eftersom det då finns en möjlighet att muskelkraften kan återkomma.

Om immunglobulin inte ger tillräcklig effekt kan andra typer av immunmodulerande behandling provas, men dessa har ofta bristande effekt och kan ge allvarliga biverkningar.

Rehabiliteringsinsatser behövs ibland. En arbetsterapeut och en fysioterapeut med kunskap om muskelsjukdomar kan bedöma vilka anpassningar och vilken träning som behövs. Beroende på behoven kan anpassningar i hemmet och/eller på arbetsplatsen göras och hjälpmedel provas ut. Vid stora gångsvårigheter kan en del med tiden behöva använda rollator och undantagsvis också rullstol.

Psykologiskt och socialt stöd är viktigt.

Resurser

Vård av svårbehandlad multifokal motorisk neuropati är nationell högspecialiserad vård och ges vid särskilda enheter för neuromuskulära sjukdomar.

De flesta med multifokal motorisk neuropati följs upp på en neurologisk klinik vid något av landets universitetssjukhus, där neuromuskulära team utreder, diagnostiserar och behandlar personer med sjukdomen.

Vid universitetssjukhusen finns även Centrum för sällsynta diagnoser (CSD). De kan ge vägledning och information om sällsynta hälsotillstånd.

Samhällets stödinsatser

Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar kan få olika typer av stöd och insatser. Mer information finns i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om sällsynta hälsotillstånd, under Samhällets stödinsatser.

Intresseorganisationer

- Neuro
- Riksförbundet Sällsynta diagnoser

Läs mer

Det här är en kort sammanfattning av texten i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om sällsynta hälsotillstånd. Se vidare socialstyrelsen.se/sallsynta-halsotillstand.

Texterna i kunskapsdatabasen produceras av Informationscentrum för sällsynta hälsotillstånd vid Ågrenska på uppdrag av Socialstyrelsen.

E-post: sallsyntahalsotillstand@agrenska.se, agrenska.se/informationscentrum

Reviderad april 2024.